

L. A. BILL No. LXXVIII OF 2025.

A BILL

TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN
FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED FUND
OF THE STATE FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR
ENDING ON THE THIRTY-FIRST DAY OF MARCH 2026.

सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७८.

दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित
निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजूरी
देण्यासाठी विधेयक.

(विधानसभेने दिनांक १ जुलै, २०२५ रोजी संमत केल्याप्रमाणे.)

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ तसेच अनुच्छेद २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च
२०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे
विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करण्याकरिता; आणि उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत
मंजूरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या शहात्तराव्या
वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०२५ असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन २०२५-२०२६ या वित्तीय वर्षासाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून रुपये ५,७५,०९,७०,४६,००० काढणे.

२. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षात, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या सेवा व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजेच, सत्तावन्न हजार पाचशे नऊ कोटी, सत्तर लाख, सेहेचाळीस हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व त्यांचा विनियोग करता येईल. ५

विनियोजन. ३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजूरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग, दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या संबंधात अनुसूचीत दर्शविलेल्या सेवा व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	(१)	(२)	(३)	लेखाशिर्ष			एकूण
					अधिक नसतील अशा रकमा -			
					रुपये	रुपये	रुपये	
(४)								
ए-महसुली लेखावरील खर्च								
सामान्य प्रशासन विभाग								
ए-१	राज्यपाल व मंत्रीपरिषद	२०१२, २०१३,	राष्ट्रपती,उपराष्ट्रपती/राज्यपाल/संघ राज्यक्षेत्रांचे प्रशासक मंत्रीपरिषद	१,५०,००,०००	...	१,५०,००,०००		
ए-२	निवडणुका	२०१५,	निवडणुका	७८,४९,०००	...	७८,४९,०००		
ए-४	सेक्रेटरीएट आणि संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	२०५२, २०५९, २०७०, २०७५,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा सार्वजनिक बांधकामे इतर प्रशासनिक सेवा संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	१३,७३,८८,०००	...	१३,७३,८८,०००		
एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग								
				१६,०२,३७,०००	...	१६,०२,३७,०००		
गृह विभाग								
बी-१	पोलीस प्रशासन	२०१४, २०५५, २०७०,	न्यायदान पोलीस इतर प्रशासनिक सेवा	४,०१,८४,५७,०००	१,००,००,०००	४,०२,८४,५७,०००		
बी-२	राज्य उत्पादन शुल्क	२०३९,	राज्य उत्पादन शुल्क	४,८७,४९,०००	...	४,८७,४९,०००		
बी-३	वाहतूक प्रशासन	२०४१, ३०५५, ३०५६,	वाहनावरील कर मार्ग परिवहन अंतर्देशीय जल परिवहन	१०,१३,८२,५५,०००	...	१०,१३,८२,५५,०००		

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)				एकूण
		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा		
		अधिक नसतील अशा रकमा - (४)				
सी-६	इतर सामाजिक सेवा	२२४५, २७११,	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य पूर नियंत्रण व जलनिस्सारण	रुपये २८,०००	रुपये ...	२८,०००
		एकूण-महसूल व वन विभाग				२४,६५,१२,०००
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग						
डी-३	कृषि सेवा	२४०१, २४०२, २४१५,	पीक संवर्धन मृद व जलसंधारण कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण	१,३२,३३,१०,०००	...	१,३२,३३,१०,०००
डी-४	पशुसंवर्धन	२४०३,	पशुसंवर्धन	१५,००,०२,०००	...	१५,००,०२,०००
डी-५	दुग्धव्यवसाय विकास	२४०४,	दुग्धव्यवसाय विकास	६६,४२,००,०००	...	६६,४२,००,०००
डी-६	मत्स्यव्यवसाय	२४०५,	मत्स्यव्यवसाय	१५,४१,५१,०००	...	१५,४१,५१,०००
		एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग				२,२९,१६,६३,०००
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग						
ई-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	१,०७,२२,८८,०००	...	१,०७,२२,८८,०००
ई-३	सेक्रेटरीएट आणि इतर सामाजिक सेवा	२२०४, २२०५,	क्रीडा व युवक सेवा कला व संस्कृती	३,११,२९,८८,०००	...	३,११,२९,८८,०००

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा।)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा		
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
वित्त विभाग					
जी-३	व्याज प्रदाने व ऋण सेवा	२०४८,	ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिबंधन यांसाठी विनियोजन	...	१,१०,००,००,०००
		२०४९,	व्याज प्रदाने		१,१०,००,००,०००
जी-४	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	१,०७,२६,०००	१,०७,२६,०००
एकूण-वित्त विभाग				१,०७,२६,०००	१,११,०७,२६,०००

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

एच-३	गृहनिर्माण	२२१६,	गृहनिर्माण	२,०००	...	२,०००
एच-४	सेक्टरिएट - इतर आर्थिक सेवा	२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन	५,००,००,०००	...	५,००,००,०००
		३०५१,	बंदरे व दीपगृहे			
		३०५३,	नागरी विमान चालन			
		३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
एच-५	मार्ग व पूल	३०५४,	मार्ग व पूल	१३,००,००,०१,०००	...	१३,००,००,०१,०००
एच-६	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती	२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे	१२,३९,९४,०००	...	१२,३९,९४,०००
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०३,	तंत्र शिक्षण			
		२२०५,	कला व संस्कृती			
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२१७,	नगरविकास			

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
		(२)	(३)	(४)
(१)			अधिक नसतील अशा रकमा -	
			एकूण-विधि व न्याय विभाग	
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग	
			ग्रामविकास विभाग	
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग	
			ग्रामविकास कार्यक्रम	
			ग्रामविकास कार्यक्रमासाठी विशेष कार्यक्रम	

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा।)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमेपेक्षा		एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
			(१)	(२)	
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
			रुपये	रुपये	रुपये
२२१६,	गृहनिर्माण				
२२१७,	नगरविकास				
२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण				
२२३०,	कामगार, सेवयोजन व कौशल्य विकास				
२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
२४०१,	पीक संवर्धन				
२४०२,	मृद व जलसंधारण				
२४०३,	पशुसंवर्धन				
२४०५,	मत्स्यव्यवसाय				
२४०६,	वनीकरण व कन्यजीवन				
२४०८,	अन्न साठवण व वखार				
२५०१,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम				
२५०५,	ग्रामीण रोजगार				
२८०१,	वीज				
२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा				
२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग				
२८५२,	उद्योग				
एकूण-सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग			३७,९८,९२,५१,०००	...	३७,९८,९२,५१,०००
नियोजन विभाग					
२५०५,	ग्रामीण रोजगार		१,०००	...	१,०००
ओ-३	ग्रामीण रोजगार		१,०००	...	१,०००
एकूण-नियोजन विभाग			१,०००	...	१,०००

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमेपेक्षा		एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
सार्वजनिक आरोग्य विभाग					
आर-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	व्याज प्रदाने			
		वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	६७,३४,१५,४१,०००	...	६७,३४,१५,४१,०००
		कुटुंबकल्याण			
		सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
			एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग		६७,३४,१५,४१,०००
वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग					
एस-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	५,११,०४,६५,०००	...	५,११,०४,६५,०००
		एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग		५,११,०४,६५,०००	५,११,०४,६५,०००
आदिवासी विकास विभाग					
टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजनेवरील महसुली खर्च	जिल्हा प्रशासन			
		सार्वजनिक बांधकामे	३,०७,८५,८५,०००	...	३,०७,८५,८५,०००
		सर्वसाधारण शिक्षण			
		क्रीडा व युवक सेवा			
		वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		कुटुंबकल्याण			
		पाणी पुरवठा व स्वच्छता			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा		
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
२२१६,	गृहनिर्माण				
२२१७,	नगरविकास				
२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण				
२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास				
२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
२२३६,	पोषण आहार				
२४०१,	पीक संवर्धन				
२४०२,	मृद व जलसंधारण				
२४०३,	पशुसंवर्धन				
२४०५,	मत्स्यव्यवसाय				
२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन				
२४०८,	अन्न साठवण व वखार				
२४२५,	सहकार				
२५०१,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम				
२५०५,	ग्रामीण रोजगार				
२७०२,	लहान पाटबंधारे				
२८०१,	वीज				
२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा				
२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग				
२८५२,	उद्योग				
३०५४,	मार्ग व पूल				
३०५५,	मार्ग परिवहन				
एकूण-आदिवासी विकास विभाग			३,०७,८५,८५,०००	...	३,०७,८५,८५,०००

पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण	
			अधिक नसतील अशा रकमा -			
			(२)	(४)	रुपये	रुपये
यू-४	पारिस्थितिकी व पर्यावरण.	३४३५,	पारिस्थितिकी व पर्यावरण.	२,३८,००,००,०००	...	२,३८,००,००,०००
एकूण-पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग						
सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग						
व्ही-२	सहकार	२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा	६,५१,३३,४४,०००	...	६,५१,३३,४४,०००
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४२५,	सहकार			
		२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम			
		२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२,	उद्योग			
		३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
एकूण-सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग						
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग						
डब्ल्यू-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	१,५३,९४,८५,०००	...	१,५३,९४,८५,०००
डब्ल्यू-४	कला व संस्कृती	२२०५,	कला व संस्कृती	१०,४८,०९,०००	...	१०,४८,०९,०००
डब्ल्यू-६	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२२५१,	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२०,००,०००	...	२०,००,०००

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण		
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)				
			रुपये	रुपये	रुपये		
एक्स-१	सामाजिक सुरक्षा व पोषण आहार	महिला व बाल विकास विभाग	एकूण-उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	१,६४,६२,९४,०००	...	१,६४,६२,९४,०००	
			सामाजिक सुरक्षा व कल्याण पोषण आहार	२२३५,२२३६,	२६,६५,७६,४३,०००	...	२६,६५,७६,४३,०००
			एकूण-महिला व बाल विकास विभाग	२६,६५,७६,४३,०००	...	२६,६५,७६,४३,०००	
वाय-२	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	४९,००,०९,०००	...	४९,००,०९,०००	
			एकूण-पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	४९,००,०९,०००	...	४९,००,०९,०००	
झेडए-२	सेक्रेटरीएट आणि इतर सामाजिक सेवा	कौशल्य,रोजगार,उद्योजकता व नाविन्यता विभाग	तंत्र शिक्षण	३०,०९,०००	...	३०,०९,०००	
			कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास सामाजिक सुरक्षा व कल्याण सचिवालयीन-सामाजिक सेवा वनीकरण व वन्यजीवन	२२०३,२२३०,२२३५,२२५९,२४०६,			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा एकूण	
		(४)			
		रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
		एकूण-कौशल्य,रोजगार,उद्योजकता व नाविन्यता विभाग			
		३०,०१,०००	...	...	३०,०१,०००
		पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग			
		इतर प्रशासनिक सेवा			
		२०७०,	३५,००,०००	...	३५,००,०००
		२२२०,			
		२२५१,			
		२२०५,	१२,९०,३२,०००	...	१२,९०,३२,०००
		३४५२,	१५,००,००,०००	...	१५,००,००,०००
		एकूण-पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग			
		२८,२५,३२,०००	...	...	२८,२५,३२,०००
		अल्पसंख्याक विकास विभाग			
		सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा			
		२०५२,	२,३६,२६,९५,०००	...	२,३६,२६,९५,०००
		२०५३,			
		२०७५,			
		२२०५,			
		२२२५,			
		२२३५,			
		२४०६,			
		एकूण-अल्पसंख्याक विकास विभाग			
		२,३६,२६,९५,०००	...	...	२,३६,२६,९५,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	(३)	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	रुपये	
मराठी भाषा विभाग						
झेडएफ-१	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	४५,३४,०००	...	४५,३४,०००
एकूण-मराठी भाषा विभाग				४५,३४,०००	...	४५,३४,०००
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग						
झेडजी-३	विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांचे कल्याण	२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	१८,४८,४२,०४,०००	...	१८,४८,४२,०४,०००
२२३५,				सामाजिक सुरक्षा व कल्याण		
एकूण-इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग				१८,४८,४२,०४,०००	...	१८,४८,४२,०४,०००
बी-भांडवली लेखावरील खर्च						
एकूण-ए-महसुली लेखावरील खर्च				३,४७,४३,८७,७८,०००	१२,५७,८०,४९,०००	३,६०,०१,६८,२७,०००
गृह विभाग						
बी-१०	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४०५५, ४०७०, ५००२, ५०५५,	पोलिसांवरील भांडवली खर्च इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च. भारतीय रेल्वे यांवरील भांडवली खर्च - वाणिज्यिक मार्ग मार्ग परिवहन यांवरील भांडवली खर्च	१५,००,००,०००	...	१५,००,००,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकूण			
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)			
			एकूण-गृह विभाग	रुपये १५,००,००,०००	रुपये ...	रुपये १५,००,००,०००
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग						
डी-९	मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च	४४०५,	मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
	मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे	६४०५,				
एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग			१,०००	...		१,०००
नगरविकास विभाग						
एफ-५	नगरविकासावरील भांडवली खर्च	४२१७,	नगरविकासावरील भांडवली खर्च	३०,२५,००,००,०००	...	३०,२५,००,००,०००
एफ-६	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	६००३,	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	...	१,०००	१,०००
एफ-७	नगर विकासासाठी कर्जे	६२१७,	नगर विकासासाठी कर्जे	३७,४०,८२,००,०००	...	३७,४०,८२,००,०००
एकूण-नगरविकास विभाग			६७,६५,८२,००,०००	१,०००		६७,६५,८२,०१,०००
वित्त विभाग						
जी-९	सार्वजनिक कर्जे व आंतरराज्यीय तडजोड	६००३, ६००४, ७८१०,	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाऊ रकमा आंतरराज्यीय तडजोड	...	१,०००	१,०००

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकत्रित निधीवर भास्ति केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
एच-७	सामाजिक सेवा आणि आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	गृहनिर्माणवरील भांडवली खर्च पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च	७६,५०,२६,५९,०००	...	१,०००
एच-८	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यावरील भांडवली खर्च	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	१,००,८२,७८,०००	...	१,००,८२,७८,०००
एच-९	प्रादेशिक असमतोल दूर करण्यासाठी भांडवली खर्च	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
			७७,५१,०९,३८,०००	...	७७,५१,०९,३८,०००
जलसंपदा विभाग					

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा।)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा		
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					
रुपये					

अनुसूची (कलमे २ व ३ पहा।)				
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	एकूण
			रुपये	रुपये
			एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग	
			२,१८,४८,५९,०००	२,१८,४८,५९,०००
वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग				
एस-४	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	६,८०,५९,३८,०००	६,८०,५९,३८,०००
			एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग	
			६,८०,५९,३८,०००	६,८०,५९,३८,०००
सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग				
व्ही-३	सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	सहकारावरील भांडवली खर्च	१,००,००,०००	१,००,००,०००
		इतर कृषिविषयक कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च		
		ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांवरील भांडवली खर्च		
व्ही-५	आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	सहकारासाठी कर्जे	२१,८३,६९,००,०००	२१,८३,६९,००,०००
		ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यासाठी कर्जे		
		ग्राहकोपयोगी उद्योगांसाठी कर्जे		
			एकूण-सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग	
			२१,८३,६९,००,०००	२१,८३,६९,००,०००
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग				
वाय-६	आर्थिक आणि सामाजिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांवरील भांडवली खर्च	४९,००,००,०००	४९,००,००,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			एकात्रित निधीवर भारत केलेल्या रकमापेक्षा		
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
			रुपये	रुपये	
			५,६२,५१,८९,९५,०००	१२,५७,८०,५१,०००	५,७५,०९,७०,४६,०००
		एकूण-बेरीज			

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यानुसार २०२५-२०२६ या वर्षाच्या संबंधातील विवक्षित सेवा व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा पुढे दर्शविण्यात आल्या आहेत :

		रुपये
(ए) महसुली खर्च	..	३,६०,०१,६८,२७,०००
(बी) भांडवली खर्च	..	२,१५,०८,०२,१९,०००
एकूण	..	५,७५,०९,७०,४६,०००

मुंबई,
दिनांक ९ जुलै, २०२५.

अजित पवार,
उप मुख्यमंत्री (वित्त).

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ अन्वये राज्यपालांची शिफारस

(महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग, आदेशाची प्रत)

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ खंड (१) अन्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींचा वापर करून, ते महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०२५ पुरःस्थापनार्थ घेण्याबाबत महाराष्ट्र विधानसभेस शिफारस करीत आहेत.

[सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७८.]

[दिनांक ३१ मार्च २०२६ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या
सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित
निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व
त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजूरी
देण्यासाठी विधेयक.]

[श्री. अजित पवार,
उप मुख्यमंत्री (वित्त).]

[विधानसभेने दिनांक ९ जुलै, २०२५ रोजी
संमत केल्याप्रमाणे.]

जितेंद्र भोळे,
सचिव-१,
महाराष्ट्र विधानसभा.